

GOEDE KWEEKVIS FOKKEN IS MAATWERK

Veefokkers ontwikkelen dieren met bepaalde eigenschappen, zoals een hoge melkgift of weerbaarheid tegen ziekten. Voor kweekvissen zijn fokprogramma's nog relatief nieuw. Kasper Janssen onderzocht hoe je visfokprogramma's kunt optimaliseren en aanpassen aan de doelen van de viskwekerij.

Wilde vissen zijn genetisch aangepast aan het leven in de natuur, niet aan leven in een kweekrij. Daardoor is kweek van wilde vis niet altijd efficiënt. Fokprogramma's kunnen helpen dit te verbeteren. Daarbij worden ouders met de beste genen geselecteerd om de volgende generatie voort te brengen. In aquacultuur is dit nog relatief ongebruikelijk.

'Fokken is keuzes maken', zegt Janssen, die

op 4 juni promoveerde bij de leerstoelgroep Animal Breeding and Genomics. 'Want als je meer nadruk legt op de ene eigenschap, dan gaat dat in bijna alle gevallen ten koste van iets anders.' Op welke eigenschappen kun je dan het best selecteren? Om dat te bepalen moet je volgens Janssen eerst weten wat het voor het bedrijf oplevert. Bij landbouwhuisdieren zoals koeien of kippen is hier veel onderzoek naar gedaan, maar voor 'viseigenschappen' is die zogenaamde economische waarde vrij onbekend.

Janssen ontwikkelde een bio-economisch model, een computermodel dat een viskwekerij nabootst. Vervolgens keek hij wat de winstgevendheid zou zijn van een bedrijf, afhankelijk van de viseigenschappen waarop geselecteerd werd. Janssen: 'Met het model kun je bijvoorbeeld zeggen wat de extra winst is voor een be-

drijf als een vis 5 procent harder groeit, of 1 procent meer filetrendement heeft'. Op basis daarvan kan een bedrijf kiezen op welke kenmerken het de nadruk wil leggen.

Er is volgens Janssen niet één gouden tip. 'Er zijn gespecialiseerde fokkerijbedrijven die eitjes en jonge vis aan de kwekers leveren. Maar er zijn ook geïntegreerde bedrijven die zowel vis fokken als opkweken. Die plukken dus direct zelf de vruchten van hun fokprogramma. Afhankelijk van het doel zullen bedrijven andere keuzes moeten maken in hun fokprogramma.' Volgens hem valt er vooral winst te behalen door inefficiënties te beperken. 'Het beste programma blinkt niet uit op één punt, maar doet het op ieder punt redelijk goed.' TL

